

Elfizetési feltételek:

Egy évre 10.— Pengő
Hat óra 5.— Pengő
Három óra 2.50 Pengő

TELEFON 98

BARS

Ara: 20 fillér

Hirdetések: díjszabás szerint. Gyakori hirdetők és velünk összeköttetésben álló hirdető Irodák árengedményben részesülnek

Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendőek
Kéziratok vissza nem adtnak
Felelős szerkesztő: Dr. KERSÉK JÁNOS

Megjelenik minden vasárnap reggel
Főszerkesztő: KOPERNICZKY KORNÉL
Főmunkatárs: Dr. KERSÉK LÁSZLÓ

A hirdetések, előfizetéseket és a reklám-
cíkokat a kiadóhivatalba kérjük küldeni
Felelős lapkiadó: HORATSIK PÁL

Nemzeterősítés

(Ky) A szociális Magyarország felépítésének nagy munkája megindult már a visszacsatolt területeken is és szép eredményekkel bíztat. A hosszú világháború és az azt követő nagy nemzeti katasztrófa hazánk társadalmát nemcsak erkölcsei tekintetben, hanem anyagiilag, gazdasági tekintetben is, visszavetette, amely tény hátrányosan érezte szomorú hatását a megcsontított ország széles néprétegeinek, szociális viszonyaiban.

A keresztény politikai irányzat felemelte az embert, megértette a magyar közszellemmel az ember és család jelentőségét a nemzet életében, aminek természetes folyamánya lett az ember és a család nagyobb értékelése és a kormányhatalom minden tőle telhető elkövet az ember és család védelmének kifejtésére, annak erkölcsi, egészségügyi megerősítésére és szociális felemelésére.

A visszacsatolt részen csak most kezdünk megismerkedni azokkal a népjóléti intézményekkel, amelyek az anyaországban már évek óta fejtik ki áldásos működésüket a fokozatosan bevonulnak városunkba és vidékünkre is. A vármegye közigazgatási bizottságának üléséről megjelent tudósításokban olvashatjuk pl. a Stefánia Szövetség lévai fiókjának nagyvonalú gyermek és anyavédelmi munkásságának statisztikai adatait. Az Egészség Politikai Társaság vármegyei szervezete erőteljesen hívta fel a hatóság figyelmét a nemzet gyökerét pusztító garamvölgyi „egyke” kérdésére, amelynek letorészére már megmozdult a hivatalos szervezet minden rendelkezésére álló erejével és hatalmával. Utban van a vármegyei szociális szövetkezet megalakítása, amely igazán korszerűen tervezi szolgálni a vármegye szegény lakossága szociális és gazdasági életének megerősítését. A gyakorlati irányú terv a rászorulókon nem csekélyebb jelentőségű pénzösszeg adományozásával kíván segíteni, amely rövidesen elfogy, anélkül, hogy valami eredményesebb hatása lenne a segítésnek, hanem állatok és a mindennapi kenyér megszerzését biztosító szerszámok kiosztásával, házépítéssel kívánja a szociális megerősítést szolgálni. Kecskét juttat pl. annak a szegény családnak, amelynek gyermekei tejben szűkölködnek és tehenet vagy lovat jut-

„ÉL MAGYAR, ÁLL BUDA MÉG”

Az augsburgi ütközet után, történelmi hagyományaink szerint, a csatásik sebesült magyarjai felkényőkölték halálos ájulatkából, amikor meghallották Lehel kürtje hangját, körülnéztek még s nyugodtan omlottak a csatater véres porába, mert megtudták: él még a magyar.

1940 január elsején is megszólalt egy világot bejáró magyar hang, a huszadiak század legnagyobb vívmányának eszközeivel: a rádióan át s fenn hirdette: „Él magyar, áll Buda még”. Gróf Teleki Pál miniszterelnök szólt az egész világon szétszórt magyarokhoz, azokhoz, akik emlékeznek még a dunavölgyi szép magyar hazára, azokhoz, akik vágnak ide, hazagondolnak, azokhoz, akik örömök, vagy nélkülözések között, talán már elfelejtették őseiket szülő édesanyjukat.

Ez a rádióbeszéd nem volt teletüzdelve politikai motívumokkal s hatása mégis elematáris erejű. Magában foglalja azt a legnagyobb nemzeti és faji értéket, amit egy hon fia ezzel a szóval tudnak csak kifejezni: összetartozunk. És itt lehullanak a határok, leomlanak kétezer méteres hegyláncok, eltűnik a véghetetlen tenger, mert az összetartozandóság kitörölhetetlen érzete átcsap New Englandtól Floridáig és a Pacificig, Kanadától Braziliáig s mindenütt, ahol magyar gyermekeket szülnék még az anyák és az aggok a Duna—Tisza közére gondolnak haláluk pillanatában.

Az összetartozandóság gondolata teszi nagygyá a nemzetet. Ha a sors kegyetlen intézkedése folytán, avagy az elődök pártoskodása, széthuzása, talán árulása folytán rabcsjára került a nemzet családjából milliónyi testvér, az mind muló jelenség, ha a zivék mélyén kiirhatatlanul él az együvértartozás gondolata. Időkérdés csupán, hogy egymás szívének dobzanását közelről is meghallhassuk.

Ilyen gondolatokkal eltelve léptünk át az 1940-iki esztendőbe, tudomására adva minden magyarnak, hogy itt állunk a vártán. Husz esztendő kemény munkája acélozta meg izmainkat s a jövő tisztánlátása mérsékelt

tat ott, ahol az eredményes segítésnek ilyen szüksége mutatkozik. Természetesen mindég számot kell vetni az anyagi erőikkel. De örvedetes az, hogy amint emelkedik az ország gazdasági ereje és teherbíró képessége, akként emelkedik fokozatosan a szociális munkákra szánt összegek magassága is.

E hó 14-én ismét egy nagyjelentőségű intézmény alapjait vetik meg Léván s ez a Magyar Családvédelmi Szövetség Házassági Tanácsadó és Gondozó Irodája helyi szervezetének a megalakítása lesz, amelyen megjelenik vitéz Jaross Andor miniszter is. Ennek az új intézménynek a feladata a szociális tanácsadás, jogvédelmi és fajegészségügyi tanácsadás, stb. Új, de annál jelentőségesebb feladatok megoldása vár erre az intézményre is. Így alakul ki előttünk lépésről-lépésre az a nagyhorizontú munka, amely

gondolatainkat s bölcsékké tett bennünket, hogy anyagi javakat szerezve, biztosan örködjünk erkölcsi javainkon is. Történelni gondolkunk az új feladatok megoldására oly időkbén, amikor a legnagyobb bizonytalanság érzete üli meg irtózatoss érvél bíró nagy népek lelkét s ebben a nagy világdefektusban a legnagyobbított Magyarország határain belül élő magyarság lelkiismerete nyugodt, mert úgy érzi: mindenre felkészült és nem nyomja lelkét semmiféle felelősség azért, ami a lengyel mezőkön történt s ami folyik Finnország hóbortította földjein, a Maginot és a Siegfried vonal között s messze a véghetetlen tengeren, el, Montevidóig.

A magyar nemzetnek ezt a nyugodtságot nemcsak a tiszta lelkiismeret biztosítja, hanem az a tudat is, hogy az elmúlt husz esztendő alatt sok tekintetben előkészítettük a talajt, a lehetőséget azokra az időkre, amikor út a sorsfordulat órája. Gróf Teleki Pál miniszterelnök nagyértékű újví cikkében fenn hirdeti, hogy anyagilag megerősödünk. Valóban, ahhoz képest, ami itt husz év előtt volt, bámulatosan megerősödünk. Ennek értéke fokozódik azzal, hogy mindezt saját erőnkől értük el. Gróf Teleki Pál azonban az elért eredményekkel bármennyire is meg van elégedve, mégis hangoztatja: sok még a tennivaló. Vigyáznunk és éberben örködnünk kell a nemzet lelki és anyagi javain, mert miként a miniszterelnök mondja: hirtelen virrad ránk a nagyobb feladat.

A nemzet valóban ösztönösen érzi a terhes időik súlyát, de szükséges, hogy mindenki épp ily mélyen érezze a maga feladatát és kötelességét. Ismerje fel mindenki a maga fontosságát a maga helyén. Igen szép hasonlattal világított erre rá Teleki Pál, amikor a foga-kerekék összmunkáját említette. Hova jutna a gép, ha a kerekék egy kritikus pillanatban a saját forgásukat tekintenek céljukat s nem kapcsolódnának fogaikkal egymásba s nem lendítenek közös munkára a gép egész komplexumát. Recsegés, ropogás, törés és pusztulás lenne az eredmény. Pusztulna a

a keresztény humánus szellemében értékel az embert, a családot és a családi életen keresztül kívánja megerősíteni a magyar nemzetet. Egy új ország és nemzetépítő munka részletei ezek, amelyek hatása és eredménye a maga teljességében csak akkor bontakozik ki előttünk, amikor elgondolkozva számotvetünk mindezen intézményben felgyülemlett közös nagy ható erővel. A visszacsatolt részek magyarságának a tragikus husz év viharában szerzett minden egészségvesztés tapasztalatával és életöztönével, minden tehetségével és segítő szeretetével oda kell állni ennek az alkotó népi szociálpolitikának a szolgálatába, amely intézményein keresztül az új, szociális Magyarország alapját rakja le, amely népi szociálpolitikának tetőtől-talpig át kell hatnia és egységesítenie kell az egész magyar társadalmat.

a szépen megkonstruált gépezet, értékelen, csorbult fogu vassá válma még a legpompásabb esztergályozott fogaskerek is.

A miniszterelnök egyéniségéből messzeszűrgző bizakodás ömlik el, amikor azt mondja, hogy bízik a magyar nemzetben. Első lépésnek már az is nagy dolog, hogy a bennünket környező sokféle veszély megérzésében — amelytől pedig nem félünk — jobban összefogunk, komolyodunk, levetjük a szélsőségeket. Amely mértékben ragadós a pánik, a félelem, a babona, a kishitűség és a gyáva-ság, éppugy érezzük nagy lelki hatását annak a nagy jellemnek, ami gróf Teleki Pál egyéniségéből sugárzik. Ő ezeket mondotta újvíz cikkekben: nem kételkedtem soha egy percig sem abban, hogy hiába forr Európa s fenyegetnek a veszélyek tőbbfelől, hiába játszado-

znak a felszínen mindenféle eszmékkel, rendszerekkel, szervezetekkel, azért nyugodtan járhatjuk a magunk magyar útját, mert a magyar magára talált s bizonyára magára talált majd nekezebb dolgokban is.

Az ország fokozatos megnagyobodása sok új feladatot ró reánk. Ezeknek a feladatoknak szorgalommal és hivatástudattal igyekeznünk megfelelni. És ismét a miniszterelnök rádióbeszédéből idéznék: szeretettel ápoljuk a határainkon túl lakó és a széles e világon elszórt, vérben és lélekben hozzánk tartozók érdekeit, halljuk és olvassuk szavaikat, velük vagyunk és érezzük, hogy ők is viszonzózzák érzelmeinket s immár közelben és távolban, el, egészen Brazíliáig és New Englandig tudják: él magyar, áll Buda még!

A lévai légvédelmi riadó tapasztalatai

(Befejező közlemény)

Intézkedés. 1. A légo. parancsnokság gondoskodik arról, hogy a segédítőzoltó osztagok tagjai kellő kiképzésben részesüljenek.

2.) A tüzesetek alkalmával a veszélyeztetett hálózati rész árammentesítés céljából a műszaki osztagot a helyszínre kivezényli.

3.) A gyakorlatok alkalmával megtörtént, hogy az egyik tűzoltó segédoztag közvetlenül kapott jelentés folytán kivonult, ezt azonban a légo. parancsnokságnak nem jelentette be. A központi vezetés egyik előfeltétele, hogy a parancsnok mindig tájékozódva legyen a tényleges helyzetről és a rendelkezésre álló erőkről, ezért a segédoztag parancsnoka súlyosabb következményekkel járható mulasztást követett el, amikor a segédoztag kivonulását nem jelentette.

Intézkedés. A segédoztag parancsnok munkajegyeibe a jövőben feltüntetjük azt a köteleiséget, hogy közvetlenül kapott jelentésre történő kivonulásról a légo. parancsnokságnak jelentést tenni tartoznak.

X. Segédrendőri szolgálat.

1.) A segédrendőrök szolgálatát a tényleges állomány m. kir. rendőrszemélyzet részére rendszerszerű szolgálati szerint szabályoztam. Ez az intézkedés az osztag parancsnokának jelentése szerint nem vált be, mert az 50 éven felüli korú embereknek az terhes volt. A rendőri szolgálat egységes ellátása kívánatosabb teszi a m. kir. rendőrség bevált rendszerének elfogadását, de ezt az adottságokkal egyeztetni kell. Az adott körülmények közt csakis létszámemeléssel érhető el.

Intézkedés. A légo. parancsnokság a H. M.-hez előterjesztést tesz a segédrendőrség létszámának 34 főre való felemelésére.

2.) Tapasztalat szerint a légo. segédrendőrök részére u. n. fényszóró kézi villanylámpák nem feleltek meg, mert állandó kezeléstük súlyos miatt nehezkes.

Intézkedés. A segédrendőröket zsebvilanylámpákkal fogjuk felszerelni, a fényszóró lámpákat csak osztagban történő kivonuláshoz használni.

3.) A segédrendőr osztag parancsnoka kéri a segédrendőröknek gumbittal és pisztolyal való felszerelését. Nem teljesíthető, mert a segédrendőrök ezidőszent eskü nem tesznek s törvényes rendelkezések hiányában fegyverhasználati joguk nincs. Egyébként szolgálataikat úgy osztottam be, hogy mindig tényleges m. kir. rendőr mellett teljesítettek szolgálatait, aki a m. kir. rendőrség őrségi tagjait megillető fegyverhasználati joggal rendelkezik és ennek megfelelően van felfegyverezve.

XI. Felszerelés.

A légo. szolgálat felszerelése a város költéségetében négy évi munkaterv szerint van felosztva. Ez évben 7.000 Pengő áll rendelkezésünkre. Ezt az összeget a szolgálat fontossága szerint elsősorban a figyelem helyek felépítésére, a figyelőőrök és a légo. központ felszerelésére fogjuk felhasználni. Mindezekből megállapítható, hogy a gy-

akorlatok értékes tapasztalatokat nyújtottak, s hogy a légo. parancsnokság eber figyelemmel kíséri a gyakorlatok menetét.

A hiányok megállapítása azonban nem elegendő; ha azokból az okoszerű tanulságokat nem vonjuk le s a jövőben nem használjuk fel, úgy a felső nevelés minden jó-

Miért időszerű ma a népművészetünkkel foglalkozni?

Irta: GAÁL DEZSŐ.

III.

Népművészetünk a nemzeti öntudat nemes formáiban való fejlesztésének egyik leghatékonyabb eszköze.

Nemzeti életünk különböző rétegekből tevődik össze. Sok volna ezeket itt külön-külön mind ismertetni, csak a kirívóbb jelenségeket óhajtom összevonni. Van az ugynevezett csendesen dolgozó polgar, aki igyekszik kényerét megkeresni, dolgozik családja részére s ez annyira leköti, hogy az élet egyéb gondoljaival alig törődik. Ez a nemzeti értékes és tekintélyes részlet képzeli. Naptuk fenntartó eleme. Nemzeti szempontból, de áttalában véve is hivatását az az ember tölti be a legértékesebben, aki érzi, tudja azt, hogy mi egy nagy családnak, Magyarországak vagyunk a gyermekei. Ennek pedig főfeltétele a szorgos munkán alapuló nemzeti öntudat. Legveszedelmesebb tagjai társadalmunknak kétségtelelenül azok, akik a szorgos munkát csak mimikri s minden céljuk a pozíció betöltése s utána az önsz érdek. Népművészetünk felkarolása a tisztas munka ügyét s a szép érzést, de legfőképpen a nemzeti öntudat fejlesztését szolgálja. Ha megforduunk ugyanis azokon a helyeken, ahol népművészeink virágoznak, akkor kétségtelelenül megállapíthatjuk, hogy a nemzeti öntudat megnyilvánulásának itt szép példaképei vannak. Népművészeink gócpontjainak ugyanis nemzeti szempontból azok az értékek is tények, hogy a legnyomorúságosabb körülmények között is megmaradtak magyarnak, még pedig öntudatos magyarnak! Más valá-lau, de más nemességű népekkel a legutóbbi évtizedekig soha nem keveredtek (És itt fontos történelmi bizonyítékokra van módomban hivatkozni, amikre nem célok most kiterjeszkedni.) De ugyanakkor a nemzetet nemcsak egy csodásan szép diszitóművés-zettel gazdagították, hanem a legszebb népi alkotásokat hozták létre a legkülönbözőbb tevékenységeikben. Ez adott szíveikbe, még pedig jogosan, egy egészen sajátos és nemes nemzeti öntudatot. És ez a nemzeti öntudat mindnyájunk részére értékes. Mert mit jelentene nemzeti szempontból az alkotó munkán épülő nemzeti öntudat erősödése? A legértékesebb erkölcsi tőket, amelyre a nemzet szilárdan építhet.

Tény és való, hogy nem vesszük észre, vagy pedig elhanyagoljuk olyan értékeinket, mint amiket a magyar népművészet rejteget

szándékú törekvése meddő marad. Mindig is hangoztattam, hogy ne várjunk mindent felülről. A segédoztagok parancsnokait már az eligazítás alkalmával nyomtatékosan felhívtam arra, hogy a nehézségeket, melyek szolgálatait zavaraitan ellátásuk akadályozzák, igyekezzenek elsősorban ők maguk öntevékenyen elhárítani. Én ilyen értelemben fogom fel a parancsnok köteleességét s ha ezt a fel fogást nemcsak a parancsnokok, hanem a légo. szolgálat minden tagja átérzi, úgy nem lesz előtünk olyan akadály amit ne küzdhetnénk le.

A tökéletes légvédelem az ország fennmaradásának s az integer Magyarországgal visszatérésének egyik legfontosabb előfeltétele. Ha azt a feladatot, amely a légo. szolgálat megszervezése és kiépítése tekintetében ránk hárul, ezen irányelvek betartásával teljesítjük, úgy mi is hozzájárulhatunk a nagy nemzeti célok mihamarabbi beteljesüléséhez s nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, — jó munkát végeztünk.

vitéz BERTHÓTY DEZSŐ

m. kir. rendőrkapitány, légo. parancsnok.

* * *

Itt jegyezzük meg, hogy Léva város közigyűléce köszönetet szavazott Berthóty Dezső rendőrkapitánynek a légvédelmi gyakorlat sikeres levezetéséért.

Sokkal több az, mint holmi külső círállás, vagy népi cacs-cacsa. Vannak írók, akik maguk is felülteszen itélik meg népüknek ezen kimondottan magyaros, egyéni sajátosságát is, úgy beszélnek erről a nemzeti tudjonosságunkról, mint olyanról, ami már csak a múlté. Én pedig azt mondom: keressük a múltból mindazt ami szép, tanuljunk belőle, hogy erőt meríthessünk a további küzdelemre. Az építés, az alkotás időt vesz igénybe, népképet önzetlenül szeretni tudó áldozatkész lelkeket kíván. Hosszu évszázadok nemes igyekezete érlelte meg azokat a formákat, amiket a magyar népművészet kincseinek nevezhetünk. De így van ez a művészet egyéb ágaiiban is: a festészetben, szobrászatban és az építészetben. A magyar építészetet Lschner Ödön indította meg. Többek között csak két értékes alkotásra hivatkozom: az Iparművészeti Múzeumra és a M. Kir. Postatakarásra. Tanítványai ezen a téren már vételeknek bizonyultak. Követői nincsenek, mert sajnos, ott tartunk, hogy népi kultúránk értékei a társadalom előtt ismeretlenek. Pedig sokkal inkább az volna hozzánk a méltóbb, ha a mostani modern építészeti stílus helyett egyéni utakon járnánk. Ott van Erdély! Népművészetünk kétségtelelenül a székegy magyaroknál fejlődött ki a legszebben. Építészete teljesen egyéni, amelyet nem találunk meg más népek építészetében. És sokkal nagyobb szolgálatot tennének nemcsak hazánknak, de az egyetemes műveltségnek is egyaránt, ha mi magyarok valami egészen ujszerű stíust teremtenék az építészet terén, ami kimondottan a miénk lenne. De itt van Léva és a Garanvölgye építészete is. Valami egészen egyéni. Nagy vonásokban azonos, részleteiben azonban eltérő. Ez az a forma az, amit népművészeti stílusnak nevezünk.

(Folyt. köv.)

— VIDÉKI KULTURÉLET. Jól sikerült notaestet tartott december 30-án a farnadi népművelési bizottság Várady Ába Károly deáköt és Farkas István író kezreműködésével. Farkas a magyar szó szerjéről adott elő, Várady pedig saját szerzeményű magyar notáit énekelte cigányzenekar kíséretével. A két előadó január 6-án és 7-én Ujváron, Kiskoszmályon és Kálnán tart kultúrestet.

Magyar Anyák!

Darmeresztő hidegben, hóban, gyermekeikkel a köbülőn a halálfelelem rettenetes kínjával, a kétségbeesés megtört fényével a szemükben, arcukra fagyott könnyekkel menekülnek a finn anyák hazájukból.

A híval borított Ezer Tó országában vérrokonaink küzdenek a hazáért, a szabadságért, az életükért és nemzetük jövőjéért. Méretetlen szenvedést, nélkülözést és áldozatot követel most a hazafiság ettől a kicsi, de bátor vérrokonunktól. Hogy nemzeti fennmaradását biztosítsa, képtelen időnkben vinni jövőjének zálogait, a gyermekeket. A világ rokonszenve kíséri az apák és testvérek hősi küzdelmét, ugyanakkor 100.000-es csoportokban menekülnék a kicsinyes Svédország, Norvégia és Dánia fele, kivéve a fagnak és a nélkülözés ezer lejtőjének.

A gyermekek sorsa megfogynak, mert testcséjükkel hullanak a z anyák öléből. Az anyák hispadt könnyeik helyett várúkel siratják gyermekeiket. Rajuk borulva együtt fagnak meg.

Magyar Anyák! Mi lenne, ha rólunk magyarokról, magyar asszonyainkról és gyermekeinkről volna szó?

A világon sehol egyetlen nemis szív figyelmét sem kerütheti el a kicsinyek rémült meglekésése. Bún volna ha az emberiség pusztulni engedné e hősi nemzet hősi gyermekeit. Nékünk is köteleességünk a rokon vérnek segítségére sietni és gyenge erőnkhez mértén megmenteni ezeket a gyermekeket. Hogy ezt megtehesük, mi, magyar asszonyok felkérünk minden magyart, hogy támogatásával legyen részvevője ennek a munkának és segítésnek.

Magyar Testvéreink nemis adományait a 33.120-as postatakarépkéntári cekek számlára befizetvi, természetbeni adományait pedig a finn követséghez: Bp:ast XI, Kelenhegyi ut. 16. szám alá kérjük eljuttatni. A gyűjtések eredményeit a finn követség veszi át és juttatja megfelelő helyekre.

Magyar Anyák
Nemzetvédő bizottsága.

Értesítés

A m. kir. minisztériumnak a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki és visszatérte kárpátjai területen a társadalombiztosítás rendezése tárgyában kiadott 11 770—1939 M. E. számú rendelete szerint 1940. január 1-én lépett hatályba a betegségi, a baleseti és a bányanyugdírbiztosításban, — a mezőgazdaság körében foglalkoztatott munkavállalók biztosítási kötelezettségének a csehszlovák szabályoknak megfelelő változalan fenntartásával, — általánosan az 1927. XXI. tc. és az 1925. XXXIV. tc. illetőleg az utóbbi törvény alapján kibocsátott 4400—1926 M. M. M. számú rendelet, valamint mindazok a rendeletek, amelyek az említett két törvényt módosítják és kiegészítik.

Az öregségi, rokkantsági, özvegyeségi és árvasági biztosításban viszont az említett rendelet csak egyes átmeneti intézkedéseket tartalmaz. Az 1940. január 1-én hatályba lépett rendelkezések következtében a visszacsatolt felvidéki és visszatérte kárpátjai területeken működő kerületi bet-gbiztosító intézetek az Országos Társadalombiztosító Intézet helyi szerveivé, kerületi pénztárává válnak.

1940. január 1-től kezdődően a betegségi biztosítás három ágra van osztva: „Ipari” (ipari, kereskedelmi és magánalkalmazottak) „Mezőgazdasági” (a mezőgazdasági niki alkalmazottak) „Házartási” (a háztartási alkalmazottak) ágazatra. A kerületi pénztáraknál használt összes nyomtatványok az előirásoknak megfelelően lesznek átálakíva. A régi be-, ki- és változásijelentő lapok és munkaadói igazolványok legfeljebb csak 1940. január 31-ig használhatók, ezenal csak az Országos Társadalombiztosító Intézet lévai kerületi pénztára által kiadott új nyomtatványokat lehet használni. A kiadott nyomtat-

ványoknak minden rovata pontosan kitöltendő, mivel elégtelen kitöltés esetén azokat a kerületi pénztár el nem fogadja és visszaküldi. 1940. január 1-től az „Ipari” és „Mezőgazdasági” munkavállalók részére kiadott munkaadói igazolványokat a kerületi pénztár ingyen, tehát költségmegtérítés nélkül adja ki, a „Házartási” munkavállalók részére azonban a mu-kaadói igazolványok ára darabonként 20 fillér.

A Beügyminiszter ur. 185 640—1932 B. M. számú rendelete értelmében, sm-nyok hatálya 1940. január 1-től a visszacsatolt felvidéki és visszatérte kárpátjai területekre is kiterjed, az igényjogorultak a maguk vagy családtagjuk részére vényen, vagy unilványon rendelt gyógyszer, gyógyszer-

különlegesség, mesterséges tápszer, ásványvíz, kötszer és gyógyászati segédeszköz költségekből minden egyes rendelés alkalmával vényenkiüt — tekintet nélkül arra, hogy egy vényen egy, vagy több gyógyszer iratott fel — a gyógyszer, vagy segédeszköz kizorgálatójának 30 fillért megtéríteni kötelesek. Ha a vényen rendelt gyógyszer ára 30 fillért nem halad meg, csak a gyógyszer tenyfes árát köteles a vény benyújtója megfizetni és a szóhasos gyógyszerártári bélyegzővel ellátott vényt vissza kell kapnia a gyógyszerártól.

Léva, 1940. január 2-án

HORÁTSIK s. k.
hatósági megbizott

PRITZ s. k.
ügyvezető.

KULONFÉLÉK

TÁRSADALMI NAPTÁR.

- Január 10. Finn-est az új városháza nagyteremben.
- Január 13. A Gyermekvédő Liga teája a Kaszinóban.
- Január 20. Vitézi bál a Városi Színházban.
- Január 24. A SZMKE és a Népművelési Bizottság előadásorozatának megnyitása az új városháza nagyteremben.
- Febr. 2. A r. kath. leánynevelőintézet a Kath. Kőr. szinpadán műsoros farsangi előadást rendez d. u. fél 5 órai kezdettel.
- Febr. 4. A Női Mária Kongregáció farsangzáró teadulatlánja.
- Febr. 10. Pátria Irodák és az Egyesült Női Tábor irodalmi estje és magyar ruhabetmutatója a Városi Színházban.

— JAROSS ANDOR LÉVÁN. Vitéz Jross Andor felvidéki miniszter tudvalevően Léva városa díszpolgárává választotta. A díszpolgári oklevelet ünneppálys keretek között január 14-én, vasárnap délután veszi át. Eddiggi tervek szerint 14-én délelőtt Bori község díszpolgári oklevelét veszi át a miniszter. Léva díszpolgári oklevelének átadása a vármegyeház nagyteremben délután három órakor tartandó díszközgyűlés keretében történik. Ugyanekkor történik meg a díszközgyűlés keretében a Magyar Családvédelmi Szövetség Házassági Tanácsadó és Gondozó Irodájának megalakulása is. Ezt megelőzően pedig egy órakor társasbéd a Vigadó nagyteremben. (Megjelenés kismagyarban vagy sötét ruhában) — A díszközgyűlés tárgyszorzata: Magyar Hísekegy. Éneki a Lévai Dalárda. Enöki megnyitó és a díszpolgári oklevél átadása: dr. Lehotzky Brunó polgármester. Ünnepi beszéd: vitéz Jross Andor m. kir. miniszter. A családvédelem feladatai: dr. Doros Gabor egyetemi m. tanár, a Magyar Családvédelmi Szövetség országos ügyvezető igazgatója A Házassági Tanácsadó és Gondozó Iroda munkatervének ismertetése. Lehotzky Brunó dr. előki zároszáva. Himnusz. Éneki a Lévai Dalárda.

— VITÉZI BÁL LÉVÁN A január 20-án a Városi Szálló ös-zes termeiben megtartandó vármegyeyi vitézi bál előkészületei serényen folynak. A névre szóló meghívók szétküldése egyik legnehezebb feladata a rendezőségnek. Meghívók teljes név, foglalkozás, családtagok száma és pontos cím bejelentésével igényelhetők a bál intézőbizottságtól. Bálroda a Vármegyeháza II. emeletén, a vitézi szék egyik helyiségében január 6-tól 16—20 óráig működik. A vitézi bálak hagyományok külső képet és belső színvonalát az intéző bizottság mindjárt a legeleő alkalommal biztosítani akarja, amikor a férfiak részére a magyar, illetve a magyaros ruhát kötelezővé teite. Iyennek kismagyarban — a frakk n.m. rendezés — férfiakat smokingban is szivesen látja a vitézi bál. A lévai és garamenti gazdáknak komoly magyaros fekete ruhája csizma viseletével teljesen alkalomszerű Csak kívánatos, hogy ez és esetleg más Bars-Hont vármegyeyi viselet méltóképen legyen képvis-

seve a mi vitézi bálunkon. Minden érdeklődésre készségesen szolgál felvilágosítással a bálroda.

— ELJEGYZÉS. Várady Klárikát (Ujbara) egyjezte Dzsós Béla okleveles jegyző (Léker). Minde a külön értesítés helyett.

— MEGNYILT A LÉVAI NÉPKONYHA. December 20-án megnyitv a lévai ingyen népkönyha a Horthy Miklós-uti 39. számú városi épületben. Az induláskor 120 adag ebédet osztottak ki, egy tál kiadós meleg ételt, megfelelő adag kenyérral. Jelenleg a könyhán 104 személy részestül ingyen ebédben. Itt jelentjük, hogy a karácsony alkalmából a város és a megye pénzsegélyt osztott ki es elagott kisiparosoknak, ezenkívül a megye szintén pénzsegélyt bocsátott a HONSZ rendelkezésére, a Siefánia Árvaház fenntartó Lévai Nőegyletnek, a kisközmályi Bóthel Árvaháznak és a Gyermekvédő Ligának. A város burgonyát, lisztet és tűzifát osztott ki a helyszini megállapítás szerinti segélyre rászorult szegények, nyugeládú és munkaképtelenek között. A koldus megszüntetése, az ugynevezett egri norma szerinti rendszeres szociális segélyezés bevezetésének előkészítése kidogozás alatt van, a szervezés nagyobb része elkészült, a közeljövőben összehívják a munkát keresztülvézető munkaközösséget, amely a város és a szociális egyesületek delegáltjaiból áll.

— AZ EGYESÜLT MAGYAR PÁRT ÜLÉSE. Az Egyesült Magyar Párt vármegyeyi és lévai járási pártvezetősége f. hó 7-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a református iskola tanácstermében egyttés ülést tart.

— A MAGYAR ÉLET KÉRDÉSEIT TAGLALJA A SZMKE ELŐADÁSSOROZATA. A Szmké és a Népművelési Bizottság nagy előadássorozata január 24-én (szombat) este 8 órakor kezdődik az új Városháza (volt Járási székház) nagyteremben. Utána minden szerdán (kivéve a Nagyhét szerdáját) hasonló időpontban lesznek előadások. Az első estén vitéz Csik László a magyarság biológiai erejét beszél. Vargha Imre a magyarság helye Középeurópában címen tart előadást. A Szmké minden magyará. Mindenki legyen ott vallási, vagyoni, rangkülönbség nélkül. Pontos megjelenést kérünk. Fenntartott helyek nincsenek.

— PÓSTABÉLYEGEK A REPÜLŐALAP TÁMOGATÁSÁRA. A postavezérgazgatóság közli, hogy a nemzeti repülőalap támogatására szolgáló százzszázelekes felárral 6, 10 és 20 filléres értékekből álló bélyegsorozatot bocsátott január 1-én forgalomba. A sorostára 72 fillér. Bővebb felvilágosítást a postahivatalokban kifüggesztett hirdetésny ad.

— AZ ORSZÁGHATÁRSÁVON FÖLDÉT VENNI CSAK KÜLÖN ENGEDÉLYEL LEHET A minisztérium 10.650—1930. számú rendelete szerint (megjente a Budapesti Közlönyben, 264 számban) az ország határán levő határszávban, melybe kétezer község tartozik, földet venni, haszonbérletni vagy bérletni, bányajogositványt szerezni, rendelkezni használati engedély adni vagy átruházni csak úgy lehet jogvérvényen, ha az illetékes terület hadtestparancsnoka ehhez írásban hozzájárult.

— HAMIS ÖTPENGŐS. A napokban hamis ötpengőst fedeztek fel fizetés alkalmával. A közönség óvatoss legyen az ötpengősök átvetelésénél.

— **LEVÉL A BÁRSHOZ.** Az alábbi levelet kaptuk: Megállók egy határkőnél, amelyre a "Bars" hatvan esztendőös eredményűs munkádkodásának jubiléris számai vannak bevéve! Engedjék meg, hogy ezen ünnepi alkalomból, mint a "Bars" táborának közel öt évtizedes tagja, legösszintébb szerencsevívánataimat tolmácsoljam! A hatvanadik évolyam kezdetén [uj] esztendő hajnalodott reánk, az Isten új kegyelmével, adja a Mindenható, hogy a "Bars" továbbra is folytat-hassa nemzet és városépítő munkáját, tartsa magasra a kultura fátyliját, világítson bele a sötét magyar éjszakába, álljon tovább is a magyar vártán és tartson ki azon az ör-helyen, ahová a lap nemes alapító! 60 évvel ezelőtt rendelték! Üszinte nagybecsűlésem kifejezésével vagyok igaz tisztellel: Kern Oszkár. Léva, 1940 január 1.

— **FOLYNAK A BUDAPESTI MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁS ELŐKÉSZÜLETEI.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiállítás rendező bizottsága elhatározta, hogy az 1940 évi, sorrendben immár negyvenkilencedik kiállítását az igen korai husvéti ünnepek miatt a szokásos időpontra néhány napi változtatással március 30—április 7. napján rendezi meg. Az előkészületek ennek figyelembevételével folynak, a kiállítási iroda az ősz kezdete óta teljes felkészültséggel dolgozik, szétüldötte már a jelentkezők felhívásokat, sőt a tenyészállatok csoportjában a bejelentések határideje január 6-án már le is járt, míg a többi csoportokban a bejelentés határideje február 15-én. A gazdák máris nagy érdeklődéssel és várakozással tekintenek az idei kiállítás elé, amely igen tanulságosnak ígérkezik és mint eddig, előreláthatóan most is igen nagy szolgálatot fog tenni állattenyésztésünknek a legjobb minőségű tenyészállatok központosított forgalmának lebonyolítása, egész mezőgazdaságunknak pedig nagy oktató és nevelő hatása által az érdeklődés alapján különösen a visszacsatolt Felvidéki és Kárpátaljáról várható idén sok új utagot. A kiállításon a tenyészállatterjesztési és beszerzési feladatok szállítási, hitel és különféle egyéb kedvezményes fogják előmozdítani. Beiföldön 50 százalékos, a szomszédos államokban ugyancsak jelentős utazási kedvezmények lesznek a kiállítás alkalmával, amely a magyar gazdasági élet egyik legjelentősebb eseményének ígérkezik ebben az évben is. A kiállítási iroda készséggel ad felvilágosítást bármilyen irányú érdeklődésre (Budapest, IX., Köztelkek utca 8. sz. Telefon 18—79—54). A kedvezményes utazásra szóló igazolványok az idén is a Bars kiadchivatalában lesznek kaphatók.

— **A VISSZACSATOLT TERÜLETEK** valamennyi egyesülete köteles régi a pizabályait a magyar rendelkezések szerint módosítani és 6 hónapon belül láttaomozás véget szolgáltatni ut a belügyminiszterhez beértesíteni. A beértesítést a helyi hatóságok nyilvántartásba veszik. A rendelkezést nem teljesítő egyesületeket feloszlatják.

Hetenként kétszer hustalan napot kell tartani

A m. kir. minisztérium a hustalan napok tartása tárgyában 11 570—1939. M. E. szám alatt rendeletet adott ki. A rendeletben foglaltak szerint az egész ország területén hétfőn és pénteken hustalan napot kell tartani, kivéve, ha az Gergely-naptár szerinti vagy nemzeti ünnepre esik. Ha azonban valamely községben vagy városban az országos, vagy a helyi, illetve bucsu hustalan napra esnek, akkor ott a hétfőt, illetőleg a péntéket követő köznapon kell hustalan napot tartani. A hustalan napokon hust és husmütséket, nyers, elkészített, vagy bármilyen módon tartósított állatpótlak fogyasztók részére árusítani tilos. Vendéglők, penziók, kávéházak, kormsák, kávétermékek, kifőzések és naponkust és husmütséket nem szolgáltathatnak ki. Nem vonatkozik a hustalan napokra megállapított árusítási és kiszolgáltatási tilalom haza, vadra, beírsőszekre (nyelv, tüdő, szív, vese, mirigy, máj, vér), hurkára, disznósajtra, szalonúrára, hajra, olvasztott zaira és tőpörtüre.

— **A NÉPMŰVELÉSI BIZOTTSÁG ÉS A SZMKKE FINN ESTJEI.** A Népművelési Bizottság és a Szmkke tovább folytatja finn estjeit. Január 10-én délután 6 órakor Finnország társadalmi és gazdasági helyzetéről, január 17-én délután 6 órakor a Kelejáról és a finn kulturáról beszél Alaksza Ambrus. Ezenkívül szavazatok és énekasmók lesznek. Az előadások színhelye az új város háza (a volt járási színház) nagyterme. A f. hó 4-iki előadásán Alaksza Ambrus gimn. tanár nagy közönöség jelenlétében tartotta meg első előadását. Nagy figyelem mellett fejtette a finnek élénk érdeklődését a magyarok iránt. Kifejtette, hogy a finnek ismernek minket, de mi — kivételaktól eltekintve — nem ismerjük őket. A finn népművelő előadások állandó témája a magyarság. Nálunk még az iskolában is keveset foglalkoznak a finn testvérekkel, de remélem, hogy a jövőben ez megváltozik. Trianon után a finnek felénk fordultak, ennek jeléül egy szép finn verset olvasott fel Most nekünk kell a finnek felé fordulni. Majd a finn rokonság kérdésével és a finn étellel foglalkozott. A hallgatóság lelkes tapsal köszönte meg az előadást.

— **A HADIROKANTAK JAVÁRA** — Az „Alvinczi huszarak”, Derék szintársulata a jótékonyaság munkájából is kivetzi a részt! Figyelem most a hadirokantak, hrdí-övegyek, hadiárvak és a szegény frontharcosok felé fordult. E hó 10-én este a szintársulat a HONSZ és a Frontharcos Szövetség lévai főc.oporja javára a szépséges „Alvinczi huszarak” című operettet adja elő. Közönöségünk bizonyára nagy megöréssel fogja a nemeccé u törekvést. Szerdán este várszolgálat táblas házat a színházba! A HONSZ és a frontharcos főc.opor elnöksége.

— **NÉPMOZGALMI STATISZTIKA.** Léván az anyakönyvi hivatal kimutatása szerint az 1939. évben 251 gyermek született (ebből 118 fiú, 119 leány; a halvaszületettek száma 14). Hivasságot kötött 115 pár. Éhaltak száma 229. Léván tehát a születések száma felülhaladja a halálozásokét.

— **A KÖZMUNKAVÁLTÁS** maximumát Bars—Hontvármegyében az 1940. évre így állapították meg. Egy kézi napzám után 250 pengő, egy igaz napzám után 7 pengő. Ha az utóbbiak a mezőgazdák megelégedésére szolgáló alaplól kedvezményt kaphatnak, akkor az igaznapzám szinten 7 pengővel számítandó, azaz, hogy annak felét az alap megteríti. A mezőgazdasági magánjáró gépek, motorkék, cséplőgépek után szolgáltatandó községi közmunka váltáságra (iz métermásság 28, 15 mm-ig 56, 20 mm-ig 84, 20 mm-án felül 112 pengő). Ellátásban részesülő hadirokantak saját személyük és házaik után a kézi közmunka váltás alól mentesek. A mezőgazdákna különbséget kell tenni a vályog és téglaház között. A vályogház 4, a téglavagy kőház 6 köznapzám-mal számítandó. Ha egy mezőgazdának egy szoba konyhából álló háza van, akkor egy köznapzámot fizet a gazda, míg hármalt térít az alap; ha két szoba s konyhából álló vályogháza van, akkor a gazda két köznapzámot fizet s az alap kétfőt térít. Téglaháznál az arány egyszerűsábnál 1—5, kőszobásánál 2—4. A mezőgazda, aki egy vagy két igazon állat mellett közmunkaköteles géperejt járművel is rendelkezik, a fenti kedvezményben nem részesül.

— **A HÓS FINN NEMZET** városairól, a finn tájak szépségeiről szól Barabás Endre remekül illusztrált kis tanulmánya a Tőkör januári számában. Kertész Róbert cikke a Maginot- és Siegfried vonalról kitűnő képekkel bemutatja a két erdővonal keletkezését és egész berendezését. Báró Villani Lajos Veronese művészetét ismerteti, Asguthy Erzsébet gyönyörűen illusztrált cikkében Eperjésről, a vértanuk városáról ír. Lszkó Giza a francia irodalomról, Gréb László Zsámóky Jánosról, a tudos magyar költőről közöl érdekes cikket. Katona Jenő Václav emlékezik meg kedves irásában. Baktay Ervin, a híres földrajztudós a világ legnagyobb hegységéről, a Himalájáról értekezik.

— **KITERJESZTETTÉK AZ OTI-TÖRVÉNY HATALYÁT A FELVIDÉKRE.** A hivatalos lap vasárnapi számában rendelet jelent meg, amely rendezi a visszacsatolt Felvidék és Kárpátalja területén a Társadalombiztosítást. A rendelet kiterjeszti az OTI-törvényt és az anyaországból egyéb társadalombiztosítási rendeleteket a visszacsatolt vidékekre. A rendelet első része a betegségi, a második része baleseti, a harmadik része a rokkantsági és öregségi, a negyedik része a bányanyugdíjbiztosítást szabályozza. Bizonyos vonatkozásban hatályban tartja a régi cseh alom alatti intézkedéseket is. A rendelet hatálya január 1-én lépett életbe.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

HALÁLESET: Oravecz Pál 83 éves.

A Bars rádióműsora

Allandó műsorszámok hétköznapokon Budapest I. műsorán:

6.45 Torna, hírek, hanglemek — 10 Hírek — 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat — 12 Harangszó, Himnusz, időjárásjelentés — 12.40 Hírek — 1.20 Időjelzés — 2.30 Hírek — 2.45 Műsorismertetés — 3 Árfolyamhírek, piaci árak — 7.15, 9.40, 0.05 Hírek.

Vasárnap

BUDAPEST. 8 Szózat, hanglemek 8.45 Hírek 9 Gőr. kat. istentisztelet. 10 Ref. istentisztelet. 10 R. k. mise és szentbeszéd. 12.30 Honvédezenek. 13.45 Hírek. 14 Hanglemek. 15 Földművelésügyi előadás. 15.45 Szalonfőcs. 16.30 „A szén”, előadás. 17 Hírek. 17.15 Zongorahangverseny. 17.40 „Az anya beszél az orvossal” felolvasás. 18.05 Farkas Béla cigányzenekara. 18.45 „Ujmagyar ut” előadás. 19.15 Hírek. 19.25 Hegedűjáték. 19.50 „Villámfény” hangjáték. 21.40 Hírek. 22.10 Beszárk zenekar. 23 Hírek. 23.20 Bura Sándor cigányzenekara.

Hétfő

BUDAPEST. 12.10 Énekhangverseny. 12.55 Zongorahangverseny. 13.30 Szalonzene. 16.15 Diákféltőra. 17.15 Hanglemek. 18.05 „Ungvári hangulat” előadás. 18.30 Ungvári est. Közvetítés az ungvári Városi Színházról. 19.25 „Az ismeretlen Dél-Itália” utirajz. 19.55 Lakatos Gyula cigányzenekara. 20.35 Felolvasás. 21.20 „Székesrétfák” előadás. 22.10 Táncczenekar. 23.25 Balázs Kálmán cigányzenekara.

Kedd

BUDAPEST. 10.45 Divattudósítás. 12.10 Lakatos Flóris cigányzenekara. 13.30 Rendőrzenekar. 16.10 Asszonyok tanácsadója. 17.15 Előadás. 17.40 Szalonzenekar. 18.40 „A margitszigeti romterület” előadás. 19.25 Felolvasás. 19.45 Hegedűjáték. 20.15 Versek. 20.45 Sári Elemér cigányzenekara. 22.10 Bpesti Hangversenyzenekar. 23.20 Táncczenekar.

Szerda

BUDAPEST. 10.15 Gyermekelőadást. 12.10 Hanglemek. 13.30 Heinemann jazz-zenekar. 16.15 Diákféltőra. 17.15 „Faluszinpád” hangképek. 17.55 Veress Károly cigányzenekara. 18.45 „A pesti vásár” előadás. 19.30 Operaház előadása „Szivellat borbély” dalmű 3 felv. 23.20 Tuki-Horváth Gyula cigányzenekara.

Csütörtök

BUDAPEST. 12.55 Gordonkahangverseny. 12.55 „Éneklo ifjúság” hangverseny. 13.30 Suki Tóni cigányzenekara. 16.15 Ruszin művek hegedűn. 17.15 Földművelésügyi előadás. 17.45 Szalonzene. 18.45 Előadás. 19.25 Hanglemek. 19.35 „A pesleki nőtársas” énekes bohózat 3 felv. 22.10 Finn zenekari hangverseny. 22.45 Oláh Kálmán cigányzenekara.

Péntek

BUDAPEST. 12.10 Peris Jenő cigányzenekara, 13.30 Honvédezenekar. 16.15 „Magyar helyesírás” előadás. 17.15 Magyar nóták, 18 Előadás. 18.30 Szalonzenekar. 19.25 „Tréfa a tudomány” csevégés. 19.40 Filmrészlet. 20 Filharmoniai Társaság hangverseny. 22.25 Chappy-táncczenekar, 23.20 Csorba Gyula cigányzenekara.

Szombat

BUDAPEST. 12.10 Szalonzene. 13.30 Hanglemek. 16.15 Háztartási tanácsadó. 17.15 Hanglemek. 17.30 A Rádió postája. 18 Kurina Simi cigányzenekara. 18.55 Előadás. 18.20 Harmonikahangverseny. 19.40 „Regészeti barangolás a Balkánon” előadás. 20.10 Operadrák. 22.10 Magyar líre cigányzenekara. 23.20 Táncczenekar.

Egy volt jömeneteli fűszerüzlet a fűt-vonalon iparmegvonás miatt átadó. Bővebbet Balassa utca 4. 86

Három szobás lakás, szoba konyhás lakás és egy külön álló szoba azonnal kiadó. Botka u. 2. 87

Kifutófiut felveszek, esetleg ellátással. Vámos Mór. 89

Kiadó szoba, konyha, speiz, Tóth Ede utca, 2404 összerírsi szám. 88

Színház

Színházba járni ma is magyar kötelesség!

A színtársulat pompás előadásai élénk érdeklődés kíséretében folynak. Az ünnepi előadások különösen mozgalmasak voltak. Nem tudni mi okból, a bérletulajdonosok nem igyekeztek felhasználni bérletjelvényeiket, noha a színtársulat lévai szereplőinek napjait a színházi közönség már számolgatja. Ugyanis 16-án már vége a lévai színiünnepségnek. A színházbarátoknak tehát ezt a kis időt ki kell használniuk.

Szombat este a lévaiak emelkedett lélekkel léptek a színházba, amidőn egynegyed század után ismét végigélvezhették H. roszeg Ferenc történelmi színjátékát, az Ocskay brigadéroszt, amely a Felvidék és vele Léva történelmének egyik híres epizódját tárgyalja. Léva közönsége nagy érdeklődést mutatott a darab iránt s a szép díszletésű, lendületes előadás a legteljesebb mértékben megnyerte tetszését. A címszerepet Nádaszy József játszotta mély drámai színésszel. Alakítása művészi erejű volt. Kár, hogy titkári elfo-

laltsága miatt keveset látni a színpadon. A lévai nőt, Tizza Ionát — miot vendég — Dolgos Ida adta kedvesen, a szerelme asszony lelkének őszinte lobogásával. Fragó Ödön Szörényit tüzes kuruc szilajsággal alakította életessé. Somlay Julia Dili cigányleányt drámai lüktetéssel varázsolta megkapó élő alakká. Kuruc regős szavatait lélekzet visszafogva élvezte a közönség. Ocskay Sándort Lengyel János játszotta élethűen. A jó együttesből kiemelendők Kállós Éva, L. vicsky, Mikes és Siménfalvy, de a többiek is részesei a forró sikernek. A zenekar is kitelt magáért, a szerenád a legkényesebb zenei igényeket is kielégítette. A művészi játékából kiemelendő a primhegedűs.

Vasárnap a szíveszterri kabór keretében léptek fel nagy sikerrel a társulat vezető tagjai. Hűtön és kedden este a Ki gyereke vagyok én? műsoron. Szűz Mihály tőről metazett horvárai igazán karakterikus és jóízű humoros figura volt, aki az egész előadás alatt kacagásra készítette a közönséget. A jelentékeny szerepekben kiváló L. vicsky, Mikes, Siménfalvy, Mészáros Joly, Horváth, Solymossy és Várday Gizi pompásan szórakoztató játéka érdemelte ki a gyakran felzúgó tapsos elismerést.

Mi újság a lévai mozifronton?

A múlt számban egy cikk jelent meg bizonyosan azért, mert ez a kérdés föltette érdekl a közönséget. A cikkben foglalt megnyilatkozás után, legyen szabad nekem is, mint az Apolló mozgó engedélyesének a lévai mozi kérdéséhez hozzájárulnom.

Némi elégtétellel olvassom, hogy akad már hang, amelyik elismeri elejétől hangoztatott álláspontomat; hogy kisvárosunk csak egy filmszínháznak ad megéheztetést. Hangsúlyozom, hogy egy filmszínháznak és nem egy mozinak, mert e kettő között jó különbség van, melyet a lévai közönség lelke jól érez és jól tud. Tudják ezt azok is, akik moziba járnak és megjobban azok, akik éppen amint nem járnak moziba, mert igényüket nem tudja kielégíteni az „egy mozi”. Hogy egy filmszínház és mozi között mi a különbség, azt egy rövid cikk keretében most nem akarom részletezni. Arra kérem azonban az olvasót, hogy Pesten jártában nézzen meg egy-két — nem mondom — premier, hanem csak amolyan utánjárást, vagy másod-harmad hetes kis filmszínházat, amely a sláger műsort két három héttel később hozza és megfogja állapítani a különbséget. Ja, a pesti közönségnek más az igénye! Mondhatná valaki. Nem úgy kedves olvasóm, mert a vidéki ember jó érzelkek párosult igényét nem feltétlenül Pesten tanulja.

De a tulajdonos szempontjából sem mellékes ez a kérdés, mert más üzleti érteke van ma egy jó üzleti értekel, kellő szakismerettel és ami a legfontosabb jó rendezői készséggel megkonstruált és vezetett filmszínháznak, amelyiknél a hely megválasztása, vagy a tulajdonos személye sem mellékes körülmény az üzlet menetelre.

A múlt számban közölt interjú első kérdése az volt, hogy miért nem játszik az Apolló mozgó. A kérdés elsőse arra enged következtetni, hogy ez a kérdés az érdekeség színezetével hat. Szabadon tehát nekem erre a kérdésre válaszolnom. A megértés kedvéért meg kell állapítanom, hogy az ideiglenes elvi engedély és a rendőrhatalósági játszási engedély nem egy és ugyanazt jelentik. Az interjúból azt érzik ki a gyantalan olvasó, hogy ilyenformán tőlem az engedélyt megvonták. Kijelentem, hogy az Apolló mozgó ma is meg van az engedélyem és annak érvényessége csorbitatlan.

Nem felel meg a valóságban az interjú az a része, hogy „a magyar törvények értelmében moziengedélyt, csak olyan helyiségre adnak, ahol más színházi, kulturális előadásokat, bálakat, bannettek és gyűléseket nem tartanak”. Meg kell állapítanom, hogy ilyen helyiségre kiadnak engedélyt, mint ahogyan a Városi Nagyszálló színházterme is kiadnak moziengedélyt.

Miért van mégis, hogy mindezek ellenére az Apolló mozgó megsem játszik? Ha szabad, erre fogom megadni a tényeknek megfelelő választást. Múlt év október 1-én a katonai közigazgatási engedélyt lejártak és mindkét mozi beszűkített előadásait. Mint új engedélyes a Városi Nagyszálló bérletjéről nem tudtam a szükséges helyiségeket és berendezést bérbevenni, mert igen magas árat kért. Ennek ellenére felsőbb rendelkezés folytán az előadások mégis megindultak. Nem tartózkodtam Léva, amikor az Apolló újból megnyitott. Már javában folytak az előadások, amikor a kényszerhelyzet folytán egy ideiglenes megállapodást kellett kötönnöm a Szálló bérletjével. Kijelentem, hogy ezen megállapodást csak azért írtam alá, hogy a közönségnek szórakozása legyen. Ezzel egyidejűleg az Orient mozgó részéről megindult a konkurrens moziharca, úgy mint erre a szakma helytelenül lehetőséget nyújt. Többek között az Orient minden napra előadást reklámozott. Az Apollónak is ugyannyi műsort kellett hoznia, mert önszántából nem engedhette át az így kialakult konkurrenciának a közönséget. Így történt aztán, hogy minden héten hat filmműsor esett Léva lélekszáma, amely keves ahhoz, hogy e hat műsort hasznal lehesse lepergetni. Nemcsak szakértője vagyok a mesterségnek, de a pénztárcámnak sem léven ellensége, első intrádra beszünttettem az előadásokat, amikor a Városi Nagyszálló bérletje az ideiglenes megállapodás formai betartását kifogásolta.

A lévai moziengedélyek jövőbeni és végtörvényes megoldása kéresemre az illetékes hatóságnál folyamatban van. Hiszem és remélem, hogy ez a fogas kérdés olyan megoldást fog nyerni, amellyel Léva közönségének szórakozását kifogástalanul lehet szolgálni s e mellett a város e teren való fejlődésére is mód adatik, valamint a concessió tulajdonosa is megtalálja üzleti számítását.

Végül s általában a mozik üzemzetését igazgatóknak agitálást elbírálni legyen szabad a közönségre bizony elsősorban előzetesnyeségből s másodsorban már gyakorlatból tudom, hogy a mozi-direktorok fölött mindig a közönség az itélőbíró. Moziagátlóknak a filmszínház kelle néssége, a műsor összeállításra, a kép és hangkivétel s változatosság a legjobb reklám, aminek hozzájárul még az is, hogy a mai igazgatóknak olyan egységeket kell lenniük, akik személyében meg van a garancia arra, hogy a mozi vásznáról szívek szerint észrevétlenül és zavartalanul tudják a Magyar Hitet és kultúrát is becsenpészni a szórakozó közönség lelkébe.

Az Apolló filmszínház engedélyesek.

Kisgazda bizottsági tagok felszólalásai a törvényhatósági közgyűlésen

Irta: Farkas Géza

Bars és Hont k. e. e. vármegyék Törvényhatósági Bizottságának örökös tagja

Elsőszöben volt alkalom résztvenni Bars és Hont vármegyék Léván tartott megyegyűlésén. Meglepetéssel tapasztaltam, hogy egyik kisgazda a másiktól vette át a szót, hogy hozzászóljon a bonyolult és kényes tárgykörhöz, melyhez ma még kevesen értenek hazánkban: Az Egyke és Egyse kérdéshez. Van egy kis iskolai képzettségem, s azonkívül ötven év óta veszek részt a közügyekben, volt módom sok tapasztalatot szerezni minden téren és kijártam az élet iskoláját is, mely elég gazdag tapasztalatokra tanított meg, de kijelentem, hogy én nem mertem volna hozzászólni ehhez a kényes tárgyhöz.

Amennyire örvendetesnek tartom azt, ha kisgazdánk részt kérnek maguknak a közügyek vitelében, annyira meglepődtem azon, hogy a megyegyűlésen annyian és a dolog mibenlétének teljes ismerete nélkül szóltak hozzá olyan tárgyhöz, melynek gyökeres és radikális megoldásán éppen most dolgoznak a szakközégek.

Bizony 42 év óta, mióta megszaktitás nélkül van szerencsém Hontvármegye törvényhatósági bizottságában helyet foglalni, mindig azt tapasztaltam, hogy kisgazda bizottsági tagjaink reábizták a felszólalásokat azokra a bizottsági tagokra, akik értenek a megyevezetés dolgához.

Nincs még szerencsém ismerni kisgazda bizottsági tagtársaimat, csak az ülés után értesültem arról, hogy azok, akik felszóltak, majd mind harminc és több hold körüli földbirtokosok és dacára a sok földjüknél, éppen nem járnak elől jó példával a gyermekszaporítás terén.

Eszembe jut egy és más ezekkel a hozzászólásokkal kapcsolatban, hogy a kellő szakértelem hiánya milyen következményekkel szokott járni. Egyszer a kaszágazdánknak azt mondtam, hogy miért nem olvas újságot — ez harminc év előtt történt, amikor még nem volt annyiféle szencziókból élő bulvárlap — és jó lenne, ha olvasna legalább vasárnaponként újságot és beleegyezett. Ezentul azt is neki minden vasárnap.

Az első hét elteltével, amikor a második példányért jött, kíváncsi voltam, hogy hát mit is értett meg az újságból? Megvakarta a fejét, egy darabig gondolkodott. A régi Budapesti Hírlap igen tisztességes, mérsékelt irányú, pártonkívüli lap, mely minden részrehajlás nélkül és politikamentesen szokott mindent megírni, ezt adtam neki olvasni.

Ebben a számban pl. a vezércikk arról szól, hogy a Tisza nagyon kiáradt és előntötte a tanyákat, igen sok tanyai ház össze-

dőlt és sok embert, állatot alig tudtak kimenteni a nagy árvízből. A címe ez volt: Az árvízi hajós. Az egyik szerencsétlenségbe jutott vármegye főispánja maga is deréglejűbe ült és amikor egy körülöntött tanya közelébe érték, látták, hogy a szénapadlásról kétségbeesetten integetnek az emberek. Sietve oda-eveztek és beemelték az embereket a deréglejűbe. Ezek között volt egy szegény asszony, akire éppen szülei fájdalommal jöttek és a főispán, hogy ezt a nőt a hideg februári szél-től megóvjai, saját bundáját levette s leterítette vele a szülőnőt s mikor figyelmeztették, hogy megfáznak, azt mondtotta: nem baj, majd evezni fogok, akkor kimelegszem. Ki is melegedett, meg is fázott utána és megkapta a tüdőgyulladást, melybe belehalt.

Volt aztán még egy hosszabb cikk, hogy az öbudi hajógyárnál levő Dunába egy hajószályról beleesett egy hat éves gyermek a vízbe, egy előkelő ur, ha jól emlékszem bankigazgató, beleugrott a vízbe és kimentette a kisgyermekét s az elismerések elől kocsijába ugorva elhajtatott.

Most jön azután a megípetés, mikor végre kibökte az én kaszágazdám, hogy mit is olvasott. Azt mondta, elolvasta az egészét, az elejétől végig, még a hátulján levő kisbetűségeket is. Dehát mégis mi maradt meg legjobban az emlékezetében? — kérdeztem. Hát az, felelte, hogy „megint egy gyilkolt!” Erre aztán igazán elálmélkodtam, mert ilyenről nem olvastam én egy sort sem. Honnét vette ez az ember a gyilkossági hírt? Elkézdtem lapozni az újságot, de ezt sehol sem találtam. Erre aztán az én emberem megmutatta. A törvényszéki rovatban pár soros hír volt arról, hogy egy gazdag szeszgyárost felakasztva találtak s kiderült, hogy unokaöccse fojtotta meg törülközővel és ablaklincsré akasztotta fel, hogy öngyilkosság látszata legyen. Azóta ezt a fiút már be is csukták a bolondok házába, mert sohasem volt épelméjű és évek előtti történt az eset, csak pár sorban a fellebbezési tárgyalást említette meg a lap. Azt is kétségbe lehetne vonni, hogy „ur“ volt-e ez a veleszületett elmebetegségben levő kretén alak, de hát jól van, mondjuk, hogy ur volt, de hát hogy van az, hogy az a két önfeláldozó tett elkerülte a figyelmét annyira, hogy már nem is tartotta említésre valónak? Hát az úgy van, hogy míg ugyanegy virágból a méh mézet, addig a pók mérget szí. A tanult ember szeme a két nemes cselekedeten akadna meg, a kevésbé tanult csak azt vette figyelembe, hogy egy „ur“ bünt követett el. (Folyt. köv.)

Kacaj

Valamikor fájó mosollyal együtt néztük az édes percek mulását.
Emlékszem, mindig valami ködön néztem át, amikor ajkaid búcsút vebegett s mint egy kisgyerek, repesve örültem, amikor a viszonzatlás pillanata megérkezett.

Azóta minden megváltozott.
Egykor egy helyen utaink szétváltak.
Te nyertél. A te utad aranyos volt és a boldogsághoz vezetett.
S míg a rögös uton egy fáradt ember elesett: az én voltam.
S akkor az utadról Te viszanézted s mint soha még kacagott felém csillogó szemed.
S mielőtt kivédhettem volna, szívembe szaladt pengéje a kacajnak.

Garami MOLNÁR FERENC.

Léva m. város polgármestere.

11.841—1939. — II-Ba. szám.

Hirdetmény

Közhirre teszem, hogy a szomszéd megyében lévő Galánta községben „Hanza” Szövetkezeti Áruközpont cég alatt Baromfikelletű Központ létesült állami ellenőrzés mellett.

Az áruközpontban az év minden szakában egészséges, minden tekintetben kiváló és főleg vörösiszlandi, kendermagos és sárga-magyar napos csibék kerülnek szétosztásra.

Léva, 1939 december 28.

POLGÁRMESTERI HIVATAL.

Léva m. város polgármestere.

11635—1939. szám.

Hirdetmény

Léva m. város polgármesterei hivatala felhívja az ebtulajdonosokat, hogy kutyáikat a városi adóhivatalban (Városháza földszint 26. szám) legkésőbb 1940. évi január hó 31-ig jelentéské be.

Évközben szerzett eb 8 napon belül, kutyakölyök pedig anyjától pótirtént elválasztása után esetről-esetre ugyanott azonnal jelentendő be.

Azon ebtulajdonosok ellen, akik a bejelentést elmulasztják a büntető eljárás megindítatik és a kutya kiirtása el fog rendeltetni, mely eljárás ellen fellebbezésnek helye nincs.

Léva, 1939 december 28.

POLGÁRMESTERI HIVATAL.

APRÓ HIRDETÉSEK

Hirdetésekre való levélbeli érdeklődésekre körünk válasza szolgáló levelezőlapot csatolni

Diókoks. Dorogi briktészén plombált zsákokban kapható: Bernáth és Fenyvesiné, Bati u. 9—11. Telefon 26. sz. 7

Simor utca 6. számú ház, a bírósági palotával szemben, eladó. Irodának, rendelőnek és üzletnek is nagyon alkalmas. Érdeklődni: P. Buzogány Lajosnál, Kecskemét, Jókai u. 39. szám. 1473

Fotokópiát iratairól, az eredetivel egyenlőt azonnal készít Foto Rusznák, Léva. 5

Keresek megvételre 2 drb iratok megőrzésére szolgáló körülbelül 160—180 cm magas fiókos szekrényt. Ajánlatokat a Bars kiadóhivatalálra kérek. 6

Ház, lakás, tűzlehelységgel együtt Bati utca 4 szám alatt azonnal bérbeadó. Érdeklődni lehet Dr. Mocsy Ába ügyvédnél, Léván. 8

Üzlethelyiségek kiadóak Mártonfi u. 2. számú hában. A bérletek felől az Izs. hitközség irodájában lehet érdeklődni. 26

Eladó diófa ebédülő és ház. Szent Imre u. 10. 80

Tanuló felvételik Német szobafestőknél. 83

Fűszerüzlet berendezés, cukorkás állványok, kávépörkölő eladó. Bati u. 18. 81

Eladó Kákában 824 □-öl szántóföld. Cim cim a kiadóban. 85

Ujévi vásár!

KERN TESVÉREK — RÁDIÓKÖZPONT

vilamossági és műszaki üzletében — Léván. Alapítva: 1881. — Alapítva: 1881.

A legszebb ajándék:

a modern RÁDIÓKÉSZÜLÉK elektromos gramofon-dalszekrény, villanyvasaló és főzőlap — villamos főzőkészülék és tűzhely, kávé-, tea-főző és forraló edény, testmelegítő párna, hősugárzó és magaslatti napfény-pótló készülék, villamos poriszívógép, siba a legkedvezőbb részletfizetési feltételek mellett!

Tekintse meg újévi kiállításunkat Mussolini utcai új üzlethelyiségünkben!

(Nyitrai és Társa könyvkereskedése mellett). Légtöltalmi és gázvédelmi cikkek, gázmaszkok EGYEDÁRUSÍTÁSA! —

Lőpor- és robbantószer áruda!

Vadászfegyverek és töltények, kerékpárok, varrógépek, gramofonok és lemezek, legújabb felvételek Vadászati és halászati cikkek. Szakszerű javító műhely! (Pfafl mintájú) CSEPEL varrógép P 10, előleg és havi P 10 részletfizetésre is kapható!

BAROSKA

Léva, Horthy M. u. 43. - Tel. 130.

Üzlethelyiségek lakás Bati utca 2. sz. és raktárház. 81
lyiség Zách u. 1. sz. alatt kiadó.

ORIENT HANGOS MOZGÓ

Január 6-7-én. Szombaton és vasárnap 2 óraker (filléres helyárakkal) 4, 6 és negyed 9 óraker. Bemutak Budapesttel egyidejűleg:

KÉK CSILLAG

Szenzációs kalandorfilm az idegenlégióból. - Óriási tömegjelenetek! 1000 veszélyes kaland egy „Kék csillag” nevű gyémánt körül. Főszereplők: Gary Cooper, Ray Milland, R. Preston. Magyar világhírado

Január 8-9-én. Hétfőn és kedden 6 ó. (filléres helyárak) és negyed 9 óraker a legújabb francia filmek:

Párisban huncut a lány

Szellemes francia vígjáték, melynek főszerepeit a közkedvelt Danielle Darrieux, Paul Mingand, G. Garton játsszák. — Fox hangos hirodó!

Január 10-11-én, szerdán és csütörtökön 6 óraker (filléres helyárakkal) és negyed 9 óraker zenés vígjáték!

Vihar egy kalap körül

Egy éhes ló által elfogyasztott florentini kalap körül forgó mulatságos, bonyodalomban gazdag, zenés vígjáték. Főszereplők: Heinz Rühmann, Herti Kirchaer, Karl Stepanek. - Rendezte: W. Liebenier.

Jan. 12-13-14-én, pénteken, szombaton 6 és negyed 9 óraker, vasárnap 6 ó. (fill. hely.), 4, 6 és negyed 9 óraker a legnagyobb magyar filmmeglepetés:

ÁLL A BÁL

Közvetlen a háboru előtt Varsóban lejtászdó drámai fordulatokban gazdag nagyfilm, mely egy eltűnt fontos okmány körül forog. Filmre irta: Békeffi István, rendezte: Bánky Viktor, zene: Buday Dénes. - Főszereplők: Szelezcky Zita, Simor Erzi, Csontos Gyula, Pataky Jenő, Mihályfi. — Magyar világhírado.

Eredeti **BÄCHER-MELICHAR** eszközök és alkatrészek

Bächer-Melicharnál
Budapest, Vilmos császár-út 52

Központi fűtés, vízvezeték, csatornázás tervezését, szerelését, átalakítását, JAVÍTÁSÁT — szavatossággal vállalom.

Czibulka Samu

műszaki vállalkozó, Léva Horthy M.-út 67.